

Metodika provádění a hodnocení kontroly účinnosti závěrečné (ohniskové)dezinfekce v rámci Národních programů tlumení výskytu salmonel v chovech drůbeže (revize č. 2, ze dne 12. 10. 2010)

1. Cíl metodiky

Cílem je stanovit přesná pravidla a hodnotící kritéria při provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce (dále KÚD) v chovech drůbeže metodou **stanovení celkového počtu mikroorganismů** (dále CPM). Tato metodika je stanovena pro hodnocení účinnosti dezinfekce provedené v halách, ve kterých bylo ustájeno hejno drůbeže pozitivní na sérotypy salmonel sledované v rámci programů pro tlumení salmonel.

2. Materiálové vybavení

Pro provádění KUD je nutné toto minimální materiálové vybavení:

- 6x sterilní tampon s transportním médiem (Amies)
- 6x sterilní šablona 10x10 cm (100cm²)
- 1x nádobka s vlhčícím roztokem (sterilní stabilizovaný fyziologický roztok)

3. Metoda odběru vzorků

Pro účely hodnocení KÚD se odebere **šest stěrů** z prostoru, ve kterém bylo umístěno hejno, a po vyskladnění ptáků provedena mechanická očista a závěrečná dezinfekce. Odběr musí být uskutečněn po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do **72 hod** po provedení dezinfekce.

Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem ve vlhčícím roztoku a pro jeden vzorek stíráme plochu **100 cm²** uvnitř šablony na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.

3. 1. Místa odběru vzorků

Rozmístění odběrových míst musí být reprezentativní s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Vzhledem k rozdílnosti technologií použitých při chovu jednotlivých druhů a kategorií drůbeže jsou doporučena tato odběrová místa:

Kuřata a krůty chované na maso:

- Stěna uvnitř	100 cm ²
- Nosník 1 m od země	100 cm ²
- Podlaha	100 cm ²
- Napáječka	kolem ústí čtyř napáječek
- Napájecí miska	100 cm ² spodní část
- Krmítka	100 cm ² uvnitř
- Větrací klapka nebo dveře uvnitř	100 cm ²

Nosnice v klecových etážových chovech:

- Stěna uvnitř	100 cm ²
- Klecovina	100 cm ²
- Trusný pás	100 cm ²

- Podlaha v uličce 100 cm²
- Napáječka kolem ústí čtyř napáječek
- Krmná linka přes celé krmítko odhadem 100 cm²
- Vaječný pás 100 cm²

Nosnice ve voliérových chovech:

- Stěna uvnitř 100 cm²
- Klecovina nebo rošt 100 cm²
- Hřad 100 cm²
- Podlaha 100 cm²
- Napáječka kolem ústí čtyř napáječek
- Krmná linka přes celé krmítko odhadem 100 cm²
- Hnízdo - zástěna 100 cm²

V Příloze č. 1 jsou doporučená odběrová místa graficky znázorněna.

V průběhu odběru vzorů a před jejich odesláním do zkušební laboratoře je třeba u odběrových tamponů zajistit nezpochybnitelnou identifikaci a přiřaditelnost odebraných vzorků k průvodní žádance uvedením registračního čísla hospodářství a pořadového čísla atd.

3.2 Transport a uchování

Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4 - 8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře.

3.3 Objednávka vyšetření

Pro účely KÚD je použita žádanka pro Národní program pro tlumení výskytu salmonel v chovech drůbeže.

4. Metoda vyšetření

Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda průkazu Celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech.

4.1 Postup vyšetření

Stěry jsou přijaty a do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými Státní veterinární správou České republiky. Stěry jsou vyšetřeny jako jednotlivé vzorky. Kultivace a následné počítání vykultivovaných kolonií je provedeno podle ČSN EN ISO 4833:2003 (Mikrobiologie potravin a krmiv - Horizontální metoda pro stanovení celkového počtu mikroorganismů-Technika počítání kolonií vykultivovaných při 30°C).

4.2 Vyhodnocení vyšetření

Konečný výsledek použitý pro interpretaci účinnosti závěrečné dezinfekce je vypočítán jako aritmetický průměr jednotlivých dílčích hodnot KTJ/100 cm² zjištěných v jednotlivých stěrech podle bodu 4. 1 metodiky dosazením do následujícího vzorce:

$$X = \frac{a + b + c + d + e + f}{n}$$

- a, b, c, d, e, f - počty KTJ/ 100 cm² v jednotlivých dílčích stěrech
- n - počet vyšetřených stěrů
- X - průměrné mikrobiální zatížení

5. Interpretace

- Závěrečné dezinfekce je **účinná**, když $X \leq 5 \times 10^5$ KTJ na 100 cm²
- Závěrečné dezinfekce je **neúčinná**, když $X > 5 \times 10^5$ KTJ na 100 cm²

V chovech drůbeže sledovaných programy pro tlumení salmonel může být další zástav do haly, ve které byl u předchozího hejna zjištěn výskyt sledovaných sérotypů salmonel, proveden až po laboratorním potvrzení účinnosti dezinfekce.

V chovech kuřat na maso může příslušná KVS povolit zástav do hal, ve kterých byla dezinfekce hodnocena jako neúčinná, aniž by bylo nutno dezinfekci a kontrolu její účinnosti opakovat. KVS ve svém rozhodnutí zohlední výsledek místního šetření, který bude zahrnovat zhodnocení dosavadních výsledků vyšetření hejn na salmonely, úroveň hygienické praxe na hospodářství a provedení mechanické očisty a dezinfekce v příslušné hale.

6. Platnost metodiky

Revidovaná verze metodiky provádění a hodnocení KÚD bude použita ve všech programech pro tlumení salmonel od 1. 11. 2010.

7. Schválené laboratoře

Vzorky, odebrané v rámci Národních programů pro tlumení výskytu salmonel v chovech drůbeže za účelem hodnocení KÚD, je možné vyšetřovat pouze v laboratořích státních veterinárních ústavů, které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře, a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS.

Všechny schválené laboratoře uvedou na protokolech o výsledku vyšetření stěrů odebraných ke KÚD jednotné hodnocení:

Závěr: Dezinfekce je na základě vyšetření provedeného v souladu s Metodikou provádění a hodnocení kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce v rámci Národních programů tlumení výskytu salmonel v chovech drůbeže hodnocena jako **účinná/neúčinná**.

Schválené SVÚ:

1. SVÚ Praha – NRL, Sídlíštní 136/24,
tel.: 251 031 111 ústředna,
e - mail: svupraha@ms.anet.cz, svu.praha@svscr.cz
www: <http://www.svupraha.cz>

2. SVÚ Jihlava, Rantířovská 93, 586 05 Jihlava
tel.: 567 143 111 ústředna
e - mail: svu.jihlava@svscr.cz, info@svujihlava.cz, red@svujihlava.cz,
ekonom@svujihlava.cz
www: <http://www.svujihlava.cz>

3. SVÚ Olomouc, Jakoubka ze Stříbra 1,
tel.: 585 557 111 ústředna
e - mail: svuolomouc@svuol.cz, svuol@mbox.vol.cz, svu.olomouc@svscr.cz
www: <http://www.svuolomouc.cz>

4. SVÚ České Budějovice, Dolní 2, 370 04, České Budějovice
Tel.: 387 001 570
e-mail: svu.ceske-budejovice@svscr.cz
Fax: 387 319 040

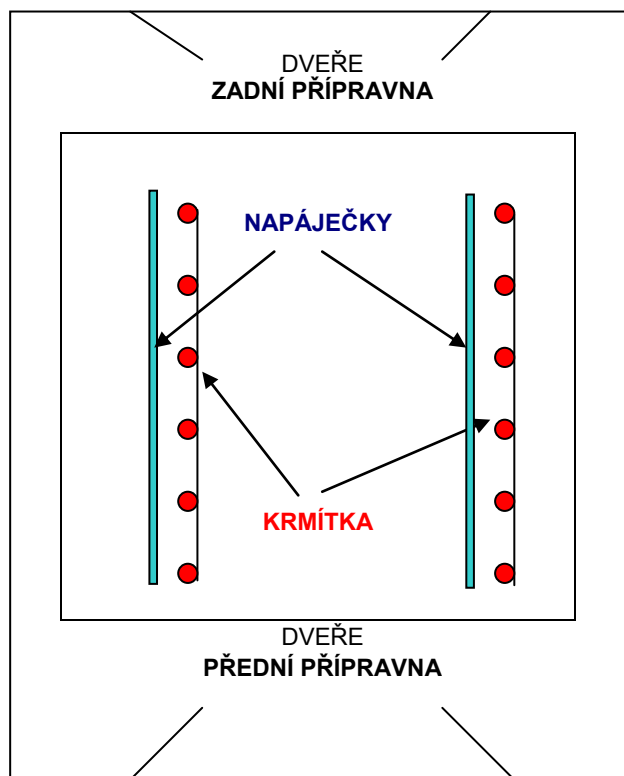
5. SVÚ Hradec Králové, Wonkova 343, 500 02, Hradec Králové
Tel.: 495 212 921-2 ústředna,
495 279 181
e-mail: svu.hradeckralove@svscr.cz
laboratoř - 495 279 188, dr. Plodková - plodkova@svu-hk.cz.

Příloha č. 1.

MÍSTA VHODNÁ PRO ODBĚR STĚRU PŘI PROVEDENÍ KONTROLY ÚČINNOSTI ZÁVĚREČNÉ DEZINFEKCE:

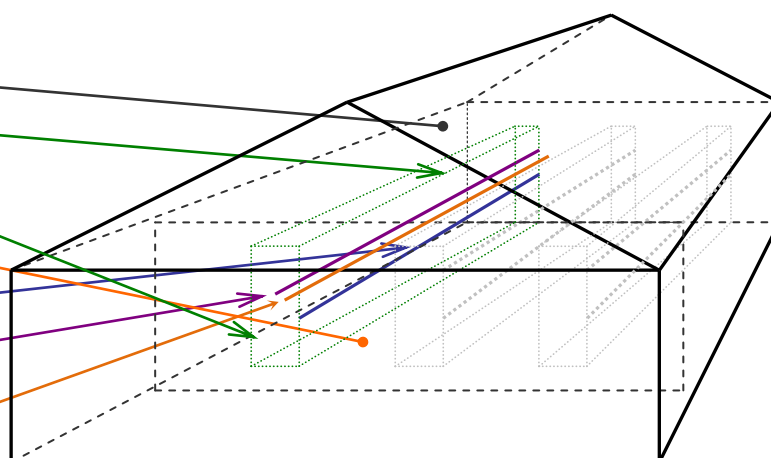
Haly pro kuřata a krůty chované na maso:

Stěna uvnitř	100 cm ²
Nosník 1 m od země	100 cm ²
Podlaha	100 cm ²
Napáječka	kolem ústí čtyř napáječek
Napájecí miska	100 cm ² spodní část
Krmítka	100 cm ² uvnitř
Větrací klapka nebo dveře uvnitř	100 cm ²

Haly nosnic klecové chovy etážové:

Stěna uvnitř	100 cm ²
Klečovina	100 cm ²
Trusný pás	100 cm ²
Podlaha v uličce	100 cm ²
Napáječky – kolem ústí čtyř nap.	
Krmná linka přes celé krmítko odhadem	100 cm ²
Vaječný pás	100 cm ²

Haly nosnic voliérové chovy:

- Stěna uvnitř 100 cm²
- Klecovina nebo rošt 100 cm²
- Hřad 100 cm²
- Napáječky – kol. ústí čtyř nap. 100 cm²
- Podlaha 100 cm²
- Krmná linka přes celé krmítko odhadem 100 cm²
- Hnízdo - zástěnka 100 cm²

